Sivistysvaliokunnalle
Viite: U 73/2026 vp ja U 74/2026 vp

Arenen lausunto U 73/2026 vp ja U 74/2026 vp -kirjelmistä

Arene kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmistä U 73/2026 vp ja U 74/2026 vp, jotka koskevat tutkintojen ja osaamisen siirrettävyyttä sekä ammattipätevyyksien ja kolmansien maiden kansalaisten pätevyyksien tunnustamista koskevaa EU-sääntelyä.

Digitaalisten tutkintotodenteiden käyttöönottoon liittyy merkittäviä käytännön haasteita. Kaikkia ehdotuksessa edellytettyjä luokitteluja ei ole nykyisissä digitaalisissa tutkintotodenteissa saatavilla. Lisäksi ehdotus edellyttäisi jopa 45 vuotta vanhojen tutkintotietojen takautuvaa käsittelyä. Tämä on monilta osin mahdotonta tai aiheuttaisi kohtuuttoman suuren hallinnollisen työmäärän, sillä vanhimmat tutkintotiedot ovat usein ainoastaan paperimuodossa. Ammattikorkeakoulujen väliaikaishallinnon aikaiset asiakirjat on lisäksi arkistoitu maakunta- tai kaupunginarkistoihin, eikä niitä ole korkeakoulujen omassa hallussa.

Ehdotuksessa mainittu velvoite digitalisoida vanhat tutkintotodenteet kahden viikon määräajassa ei ole realistinen. Vanhimpien tutkintotietojen osalta tällaista velvoitetta ei tulisi asettaa, tai määräajan tulisi olla olennaisesti pidempi.

Lisäksi ehdotukseen liittyy edelleen merkittäviä avoimia kysymyksiä, minkä vuoksi sen vaikutuksia korkeakoulujen tietojärjestelmiin ja tiedonkeruuseen ei ole vielä mahdollista arvioida luotettavasti. On epäselvää, edellyttääkö sääntely laajoja muutoksia olemassa olevaan infrastruktuuriin tai sellaisten tietojen keräämistä, joita ei tällä hetkellä tallenneta. Ehdotuksen vaatimukset ovat kunnianhimoisia suhteessa esitettyyn aikatauluun. Vaikka Suomi on digitaalisten palveluiden kehittämisessä Euroopan kärkitasoa, on todennäköistä, että monilla muilla Euroopan mailla ei ole realistisia edellytyksiä täyttää vaatimuksia esitetyssä aikataulussa.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Jari Multisilta	Anna Välimaa
puheenjohtaja	toiminnanjohtaja